

ser encertades.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: *crestar*, *crestat*, *crespador*, *crespadora*, *crespadura*, *crespa*, *crepè*, *crespell*, *crispell*, *crespellet*, *crespellar*, *grespellar*, *caspellar*, *graspallà*, *crispellar*, *grapissar*, *crespi*, *crespina*, *crespinell*, *escarpinell*, *crespinella*, *crispinell*, *crèspols*, *crespesa*, *crespó*, *crispar*, *crispació*, *crispament*, *crispatura*, *crispell*, *crispifoliat*.

Crespalla, forma errònia per *crespallà*=*crespellar* (CRESP) *Crestar*, *crestat*, *crespell*, *crespella*, *crespellet*, *crespi*, *crespina*, *crespinell*, *-ella*, *crespó*, *crèspols*, V. *cresp* *Cresequellot*, V. *crusca*, *clusca* (CLOVA-CLOSCA)

CRESTA, del ll. CRĪSTA id., pròpiament la del gall i tots els gallinacis. □ 1.ª doc.: la de la muntanya, c. 1330, Muntaner; del bacinet, fi S. XIV, Eiximenis; del gall, S. XV, Pacs.

«Si lo pago se gloriejave de lla coa, e lo gall, de la cresta, no és matevella, car natura los ho dóna, mas hom o fembre ---», en la Doctrina Moral d'En Pacs el mallorquí (DBal.). «Per una cresta de la muntanya aplegaren-se-n, e menaren-se-n més de deu persones bones e honrades», Muntaner, § 241. La pronúncia, com és d'esperar és *krèsta* en els dialectes occidentals, *krèsta* en el baleàric i *krèsta* en català oriental; però a Cerdanya, que en aquest punt va més amb el cat. or. que amb el ross., he sentit, no obstant *krèsta* (Guils, molt prop de Puigcerdà, 1927).

Cresta en els nostres Pirineus no és equivalent de 'carena' sinó només 'carena intransitable, penyalosa, oscada i de cantell molt estret' (i així se sent molt des de Camprodon per Cerdanya, Cadí, Urgellet, And., Pallars i Ribag., per bé que és més usat per viatgers, caçadors i guies que per pagesos i pastors); més que enlloc a Cabdella: les *Crestes de Montorroio*, de *Ribanegra* i d'*Arnaldes* són realment carenes espadades i de gran roquissar (1959); cap a Aragó també, si bé amb certa tendència a fer-se sinònim de 'cim' («està al cabo la *krèsta*» 'en el cim de la muntanya', a San Juan de Plan de Gistau, 1965). Reprèn molta popularitat en terra valenciana cap al Sud (zona entorn de Xàtiva sobretot, a Quatretonda, p. ex.), però allà ja no és una línia escarpada, ni carena rocosa, sovint ni tan sols alta, en particular a la vall de Moixent, p. ex. la del serrat baix i immediat a aquesta vila (1962); a Vallada moltes llargues carenes de serrats qualssevol (*Cresta de la Basseta*, *Cresta de la Corona*, cotes 524-497 a 3° 01' × 38° 54', etc.). S'aplica, combinat amb determinatius, a diverses plantes, notablement la *cresta de gall* (1507, Busa-Nebr. «herba galli-crista», f° B VI, 1; Cavanilles, Obs. II, 333).

DERIV.: *Crest*, m., ross., no és veritable topònim (com diu AlcM) sinó genèric de noms de lloc, i encara usat de vegades amb real caràcter apel·latiu, més o menys a tota la zona al N. i NNO. de Perpinyà (fins cap a la Salanca, però sobretot Ribesaltes-Salses-Cases de Pena fins cap a Maurí): no sempre se'n té un con-

cepte clar, però sobretot hi he sentit *lo crest* aplicat als serradets no massa elevats, aptes per fer vinya, per oposició a les hortes i la ribera, cf. prov. *crest* «coteau, etc.», que el TdF exemplifica en la Felibressa dóu Cauloun (Vauclusa) i en dos o tres NLL de la Drôme, Forez i Puy-de-Dôme, l'ALF en el mapa «plateau», i el FEW (II, 1352a, § 4) en molts indrets del fprov. de Suïssa i de França, i en provençal, sobretot l'alpí (la definició «faite gazonnée» de la Chapelle-10 d'Abondance i algun altre punt fprov., és la que més s'acosta a l'acc. rossellonesa).

Crestall [DTo., 1660: «c. de solc o rasa: porca, scamnum»; Belv. i Lab.; c-s (del solc) «les dues crestes o carenes de terra que la rella deixa a cada banda de la solcatera», MAntSalvà, gloss. a la trad. de Mirèia; Cost.Manc. II]; 'carena de serra', 1886, Verdaguier veu passar el carro de Flordeneu i Gentil «com dues perdis blanques / de l'estèril Cadí per lo *crestall*, / on l'estrampol isard, per refrigeri, / troba sols, 20 amb lo liquen de l'altura, / les gotes de rosada i l'aigua pura / de la font regalada del Cristall», *Canigó* IV, distingint-lo doncs netament de *crystal*, a diferència de molta gent dels Ss. XVI-XIX; en la llengua viva no el coneix del Pirineu sinó del Migdia: 'carena' a Sarroca de Lleida (1935), «seguint lo *kréstál* de la serra» a la REbr. (Vinebre, Torre de l'Espanyol, 1936), i més encara en el Migjorn valencià: a Cocentaina (*kréstál* i Collao de Sabata a la carena de la Serra de Mariola); *Crestalls del Flare* (24' × 44' dalt de la Serra del Faro) a Fageca; *crestall del Forà* extrem S. de la Serra del Coscoll, a Castell de Castells (1963); *crestall*, *crestallina*; *crestalló*; *crestallut*; *crestallera d'un serrat* a Móra d'Ebre (1936).

Crestada significa una llarga i alta carena en certes parts del Pirineu pellarès i ribagorçà: el més notable és l'important *Coll-de-Crestada* a la carena summa dels Pirineus, camí d'Arties a Caldes de Boí (entremig dels dos Montardos), que els aranesos deformen en *Giüellicrestada*, però no hi ha tal ovella ni tal deu (*giüell* 'ull') sinó una i escarida collada (i *kołdekrestáda* és com diuen a Boí).

Crestell (*kréstél*) 'carena estimbada o almenys molt escarpada' és el terme més usual a la Vall de Boí (1953, 1963, 1968), tant a Boí com a Taüll: p. ex. el *crestell de Coma-les-Bienes* entre la dita Coma i la vall de Culièto; entre Urgellet i Andorra (a Aós) el que sento és *kréspél* («lo de Roig é darrere aquell *kréspél*», on hi ha fusió amb *crespell* de CRESP, veg. aquest). També derivats anàlegs en el valencià Dellà Xúquer: «passarà una *kréstéla* i ---» 'carenetes', a Bellús; «sí, és d'ells, però açò ia és en el *krésteló*» 'a la carena', a Salem (1962). A l'Alt Aragó: un *crestón* «un penasco solo» a SJ. de Plan de Gistau (1965).

Crestejar 'sobrecèixir per damunt d'una serra': «llavors al gran incendi, rabent endreça 'ls passos, / rogenic damunt los núvols vehent-lo *crestejar*; / y, ohint-hi plors y xiscles, hi fica 'ls nusos braços / fent als pastors y pobles d'espasme tremolar», *Atl.* (58). *Crestam*. *Crestanella*. *Crestar* 'treure cresta'. *Crestarut*. *Crestat* 'que té cresta'. *Crestatx*, més que ací potser